

# РЕШЕНИЕ

№ 3731

гр. София, 29.01.2026 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав, в**  
публично заседание на 15.01.2026 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Луиза Христова**

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **12811** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от АПК. Образовано е по искова молба от А. Г. М. от [населено място], чрез адв. Р., срещу Администрацията на Министерски съвет на РБългария с искане да бъде осъден да заплати на ищеца обезщетение в размер на 1900лв. за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразен подзаконов нормативен акт – чл.1, ал.1, т.1 от ПМС № 90 от 26.05.2000г. Тази разпоредба е отменена в частта „с изключение на студентите, приети по реда на чл.9, ал.3, т.6, б. „б“ и чл. 21, ал.2 и 3 от ЗВО“ с влязъл в сила съдебен акт – решение № 7296 от 03.07.2025г. на ВАС, VI-то отд-е по адм. дело № 11718/2024г., оставено в сила с решение № 10666 от 30.10.2025г. на ВАС, 5чл. с-в по адм. дело № 8042/2025г., обн. в ДВ, бр. 97/14.11.2025г. Вредите представляват пропуснати ползи от невъзможността ищеца да кандидатства и да получи стипендия в качеството му на студент в СУ за периода 01.10.2023г. – 01.03.2024г. въз основа на отличния му успех от втория семестър на учебната 2022/2023г. – 5мес. по 180лв., и за периода 01.03.2025г. – 01.08.2025г. въз основа на отличния му успех от първия семестър на учебната 2024/2025г. – 5 мес. по 200лв., тъй като се обучава срещу заплащане без държавна субсидия и посочената разпоредба от ПМС преди отмяната е изключвала тези студенти от правото на стипендии. Искът е съединен с претенция за законната лихва от деня на обнародване на съдебното решение за отмяната – 14.11.2025г. до завеждане на исковата молба – 05.12.2025г. в размер на 15,83лв. и от подаване на исковата молба до окончателното плащане. Претендират се разноси по списък.

Ответникът – Администрацията на Министерски съвет на РБългария, редовно уведомен, в отговор на исковата молба от 19.12.2025г. чрез юрк. И. оспорва иска като неоснователен. Посочва,

че съгласно ТР №2/2016г. по ТД № 2/2015г. на ООС на ВАС не е загубило своето действие, независимо от изменението в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ през 2019г., и вредите, причинени от подзаконов нормативен акт преди той да бъде отменен, не подлежат на обезщетяване по този ред. Могат да се претендират по реда на ЗОДОВ само вредите, настъпили след неговата отмяна. Освен това ищецът се е записал като студент в учебното заведение в платена форма на обучение, с което се е съгласил, че няма да получава стипендия по успех и такава не му се дължи. Поради това се иска от съда да отхвърли иска. Претендира се юрисконсултско възнаграждение. Подробни съображения се излагат в писмена защита по съществото на спора.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, чрез прокурор Д., изразява становище за неоснователност на иска.

Съдът, след като се запозна с материалите по делото, поотделно и в тяхната съвкупност и въз основа на закона, намира за установено от фактическа страна следното:

А. Г. М. се обучава в ЮФ на СУ, „Св.Климент Охридски“, специалност право в периода 01.01.2022г. – 01.01.2026г., като има записани 7 семестъра видно от академична справка № 1JF2000654/80-25-1840 от 02.12.2025г. Не се спори между страните, че същият се обучава на места срещу заплащане. Съгласно справка от информационната система на ЮФ на л. 11- 13 от делото, ищецът е имал среден успех 6,00 от положените изпити през юнската сесия на учебната 2022/2023г. и среден успех 6,00 от положените изпити през януарската сесия на учебната 2024/2025г. Видно от заповед № РД19-270 от 14.06.2023г. на ректора на СУ зимния семестър на учебната 2023/2024г. е с продължителност от 02.10.2023г. до 19.01.2024г. Видно от заповед № РД19-246 от 17.06.2024г. на ректора на СУ летния семестър на учебната 2024/2025г. е с продължителност от 17.02.2025г. до 06.06.2025г. Съгласно т.1.1 от Правила за отпускане на стипендии в СУ за летен семестър на учебната 2022/2023г., утвърдени от ректора на СУ, стипендии, изплащани със средства от държавния бюджет се отпускан на студенти, приети на места, субсидирани от държавата, редовна форма на обучение. В т.3.1. от същите правила е посочено, че стипендии не се отпускат на студенти, приети на места обучение срещу заплащане. В същия смисъл са и т. 7.2 и 7.3 от Правилата относно стипендиите по успех по чл.2, ал.1, т.1 от ПМС № 90/2000г. Размерът на стипендиите по успех е посочен в т.5 от Правилата, като за отличен успех 6,00 той е 180лв. месечно и се получава от всички студенти по т.7.2 и 7.3 с такъв успех. Съгласно заповед № РД-19-473 от 14.10.2024г. на ректора на СУ, стипендии за зимен семестър на учебната 2024/2025г. се отпускат на студенти, приети на места с държавна субсидия, редовна форма на обучение. Стипендии не се отпускат на студенти, приети на места обучение срещу заплащане по реда на чл. 21, ал.2 от ЗВО. Съгласно т. I,1 от заповедта стипендия по успех в размер на 200лв. получават всички студенти, отговарящи на посочените изисквания, които имат успех 6,00. От справка за редовните студенти държавна поръчка през летен семестър на учебната 2022/2023г. е видно, че за специалност право в ЮФ са класирани за стипендия по успех общо 227 студента с общ успех 5,70. От справка за редовните студенти държавна поръчка през зимен семестър на учебната 2024/2025г. е видно, че за специалност право в ЮФ са класирани за стипендия по успех общо 242 студента с общ успех 5,67.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Исковата молба е допустима за разглеждане, като подадена от надлежна страна, срещу пасивно легитимиран ответник – Администрацията на Министерски съвет, която е самостоятелно юридическо лице съгласно чл. 40, ал.3 от Закона за администрацията. Разгледана по същество, същата е неоснователна.

Съгласно чл.203 АПК, гражданите и юридическите лица могат да предявят иски за обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни

органи и длъжностни лица. Исковата защита е по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ. Фактическият състав на този текст изисква наличието на следните елементи: незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, като в случай на незаконосъобразно действие, същото би могло да бъде констатирано и в производството по обезщетението; вреда от такъв административен акт и причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат. При липсата на който и да е от тези елементи, отговорността по чл.1 ал.1 от ЗОДОВ не може да бъде реализирана. Доколкото производството е исково, в тежест на ищеца е да докаже фактите и обстоятелствата, които са предпоставка за ангажиране на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Първата предпоставка за водене на производството, а именно –незаконосъобразен акт на орган или длъжностно лице на държавата или общината, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменен по съответния ред, е налице. В исковата молба се претендират вреди от незаконосъобразен подзаконов акт на МС – чл.1, ал.1, т.1 от ПМС № 90 от 26.05.2000г. Тази разпоредба е отменена в частта „с изключение на студентите, приети по реда на чл.9, ал.3, т.6, б. „б“ и чл. 21, ал.2 и 3 от ЗВО“ с влязъл в сила съдебен акт – решение № 7296 от 03.07.2025г. на ВАС, VI-то отд-е по адм. дело № 11718/2024г., оставено в сила с решение № 10666 от 30.10.2025г. на ВАС, 5чл. с-в по адм. дело № 8042/2024г. Предвид горното съдът приема, че е налице първата предпоставка по чл. 203 от АПК.

Относно втората предпоставка имуществените вреди се претендират от неполучени стипендии в периода 01.10.2023г. – 01.03.2024г.– 5мес. по 180лв., и за периода 01.03.2025г. – 01.08.2025г. – 5 мес. по 200лв. Ищецът не е могъл да получи тези стипендии поради това, че се е обучавал в редовна форма на обучение срещу заплащане без държавна субсидия, въпреки че е имал отличен успех, т.е. става въпрос за пропуснати ползи. При твърдение за пропуснати ползи, в тежест на ищеца е да установи, че неговото имущество със сигурност би се увеличило, ако не беше незаконосъобразният акт, действие или бездействие, т.е., че последните се явяват самостоятелна и единствена пречка за такова увеличение при нормално състояние на оборота. Пропуснатите ползи представляват неполучено сигурно увеличение на имуществото на увреденото лице. В тежест на ищеца е и доказването на размера на това увеличение. В случая увеличение на имуществото на ищеца чрез получаване на стипендии в посочените периоди не би могло да се реализира. Съгласно Тълкувателно решение № 2/27.06.2016 г. по тълкувателно дело № 2/2015 г. на ОСС на I и II колегия на ВАС вредите, причинени на граждани и юридически лица при или по повод изпълнението /действието/ на подзаконов нормативен акт в периода преди той да бъде отменен като незаконосъобразен или обявен за нищожен, не подлежат на обезщетяване по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ. Настоящият съдебен състав счита, че горесцитираното Тълкувателно решение не е загубило сила, независимо от последвалото след това изменение на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, с което изрично се регламентира отговорността на държавата и общините за вреди от незаконосъобразни или отменени като нищожни подзаконов нормативни актове. Към момента на приемане на Тълкувателното решение е била налице противоречива практика относно правото на граждани и юридически лица да претендират вреди от отменен като незаконосъобразен или обявен за нищожен подзаконов нормативен акт, с оглед общото посочване в разпоредбата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ вредите да произтичат от отменен незаконосъобразен акт, без да се конкретизира какъв по вид е актът. Така с изменението през 2019 г. на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, отговорността държавата или общините на граждани или юридически лица в резултат на отменен като незаконосъобразен подзаконов нормативен акт е изрично предвидена. Съгласно Тълкувателното решение вредите не могат да се претендират за периода преди отмяната на подзаконовия нормативен акт, тъй като

разпоредбата на чл. 195, ал. 1 от АПК предвижда, подзаконовият нормативен акт да се счита за отменен от деня на влизане в сила на съдебното решение, като според ал. 2 на същата разпоредба правните последици, възникнали от отменен като незаконосъобразен подзаконов нормативен акт се уреждат служебно от компетентния орган в срок не по-дълъг от три месеца от влизането в сила на съдебното решение. Както по-горе се посочи, по аргумент от чл. 195, ал. 1 АПК този акт - чл.1, ал.1, т.1 от ПМС № 90 от 26.05.2000г. в частта „с изключение на студентите, приети по реда на чл.9, ал.3, т.6, б. „б“ и чл. 21, ал.2 и 3 от ЗВО“, като подзаконов нормативен акт, се смята за отменен от деня на влизане в сила на съдебното решение, като законодателят е предвидил специален ред в чл. 195, ал. 2 от АПК, по който отношенията следва да се уредят за периода преди отмяната ѝ. В случая периодите, за които се претендира получаване на обезщетение, са преди отмяната на посочената разпоредба като незаконосъобразна и за периода до отмяната ѝ с влязло в сила съдебно решение, подзаконовият нормативен акт се счита за законосъобразен, породил е валидни правни последици. В този смисъл Решение № 4293 от 21.04.2023 г. на ВАС по адм. д. № 10284/2022 г., III о., РЕШЕНИЕ № 6491 ОТ 29.06.2022 Г. ПО АДМ. Д. № 1626/2022 Г., III ОТД. НА ВАС, РЕШЕНИЕ № 12054 ОТ 29.12.2022 Г. ПО АДМ. Д. № 5777/2022 Г., III ОТД. НА ВАС, РЕШЕНИЕ № 2823 ОТ 16.03.2023 Г. ПО АДМ. Д. № 1166/2023 Г., III ОТД. НА ВАС, РЕШЕНИЕ № 12384 ОТ 12.12.2023 Г. ПО АДМ. Д. № 9394/2023 Г., III ОТД. НА ВАС, РЕШЕНИЕ № 3168 ОТ 27.03.2023 Г. ПО АДМ. Д. № 1167/2023 Г., III ОТД. НА ВАС, РЕШЕНИЕ № 8348 ОТ 29.09.2022 Г. ПО АДМ. Д. № 920/2022 Г., III ОТД. НА ВАС, РЕШЕНИЕ № 12440 ОТ 06.12.2021 Г. ПО АДМ. Д. № 4608/2021 Г., III ОТД. НА ВАС, и др. Поради това е безпредметно обсъждането на размера на претендираните стипендии, които се претендират за период, различен от продължителността на съответните семестри, установена с представените по делото заповеди на ректора на СУ. Следователно на самостоятелно основание не е налице втората предпоставка за реализиране на отговорността по ЗОДОВ.

Не е налице и третата предпоставка – причинна връзка между незаконосъобразния акт и настъпилите вреди. Това е така, защото причинна връзка е налице само когато отмененият подзаконов акт е самостоятелна и единствена пречка за невъзможността на ищеца да получи претендираните стипендии. В случая получаването на стипендията е опосредено от вътрешен акт на съответното висше учебно заведение. Съгласно чл.4, ал.1 от ПМС № 90 от 26.05.2000г. видът на документите, срокът за подаването им и критериите за получаване на стипендия от студентите по чл. 1, ал. 1, т. 1, т. 4 и т. 5 се определят от висшето училище съгласувано със студентския съвет и се утвърждават от ректора на съответното висше училище. В ал.8 на същата разпоредба е предвидено, че стипендията се отпуска със заповед на ректора от началото на втория и следващите семестри, с изключение на студентите по чл. 3, ал. 2. Следователно конкретното право на стипендия на конкретния студент в конкретното ВУЗ се определя с друг акт, а не с посоченото ПМС. Дори този акт да е издаден на основание посоченото ПМС, то правото на конкретен студент да получи стипендия произтича от акта на ректора на съответното ВУЗ, респ. от отказът му да отпусне такава. При положение, че вредите, чието обезщетяване претендира ищецът, не се дължат на прякото действие на отменената нормативна разпоредба, искът подлежи на отхвърляне само на това основание. Както предвижда чл. 4, ал. 1 ЗОДОВ, държавата и общините дължат обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Следователно липсва пряка причинна връзка между отменената част от разпоредбата от ПМС и претендираната от ищеца пропусната полза.

По изложените съображения, съдът приема, че не се установи фактическият състав на увредата по смисъла на чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ така, както е заявена с исковата молба. С оглед горното, същата следва да бъде оставена без уважение. Неоснователността на главния иск обуславя

неоснователност и на съединения акцесорен иск за заплащане на законна лихва.

При този изход на спора на ответника се дължи юрисконсултско възнаграждение в минимален размер от 130лв. или 66, 47евро, определен съгласно чл. 10, ал.4 от ЗОДОВ във връзка с чл. 37, ал.1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ

Воден от горното и на основание чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ, съдът

#### РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения иск от А. Г. М. от [населено място], чрез адв. Р., срещу Администрацията на Министерски съвет на РБългария за обезщетение в размер на 1900лв. за нанесени имуществени вреди за периода 01.10.2023г. – 01.03.2024г. и за периода 01.03.2025г. – 01.08.2025г., причинени от незаконосъобразен подзаконов нормативен акт – чл.1, ал.1, т.1 от ПМС № 90 от 26.05.2000г. в частта „с изключение на студентите, приети по реда на чл.9, ал.3, т.6, б. „б“ и чл. 21, ал.2 и 3 от ЗВО“, отменен с влязло в сила съдебно решение, ведно със законната лихва върху сумата от деня на обнародване на съдебното решение – 14.11.2025г. до завеждане на исковата молба – 05.12.2025г. в размер на 15,83лв. и от подаване на исковата молба до окончателното плащане.

ОСЪЖДА А. Г. М. да заплати на Администрацията на Министерски съвет на РБългария сумата от 130лв. или 66, 47евро юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на оспорване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред ВАС на РБългария.

Преписи от решението да се изпратят на страните.

СЪДИЯ: